

شیطنتهای عاشقانه* ترجمه زهرا وثوقی

۲۸۹

تام جونز اثر هنری فیلدینگ

در دوره ای که ادبیات عاشقانه شکوفا شد (فیلدینگ با) کتاب **شاملا**^۱ تقلید واضحی از **پاملای گریان** اثر **ریچاردسون**^۲ یکی از اصلی ترین تخریب کنندگان این ژانر ادبی بود، تام جونز که در سال ۱۷۴۹ نوشته شد و ساموئل جانسون^۳ آن را اثر بی ارزشی دانست به داستان عاشقانه، معنایی کمیک بخشید. قهرمان آن - جونز کوچک - در فردای تولدش در تخت مالک خردمندی به نام آقای آلورتی^۴، گذاشته می شود که چون پدری حواس پرت وی را بزرگ می کند. جونز جوان کنار آقای آلورتی، دو دوستش و آقای اسکوتر^۵ (فیلسوف ماتریالیست) و توآکم^۶ (معلم خصوصی زاهد و مذهبی) و بلیفیل جوان، خواهرزاده حسابدار آقای آلورتی که دقیقاً نقطه مقابل قهرمان است، بزرگ می شود. تام، فرزند طبیعت، نخستین هیجانانگ عشق را با دختری روستایی، تجربه می کند و او را باردار می کند. در خصوص ورود زود به هنگام جونز در شهوت پرستی، فیلدینگ چیز مختصری می گوید: مرد خیلی جوان و خونگرمی که خواهان خوشایند بودن و دوست داشته شدن فوری همچنین روراست و وفادار است. تام حامی ضعفاست، در دسر درست می کند،

اما این نشات گرفته از طبیعت بخشنده اش بوده که مجازاته‌های توکم هولناک هرگز بر آن تأثیر نگذاشته است. همچنین نام جونز نمونه خوش شانس جوانان پرشور و طبیعی است که هنگامی که عشق ظاهر می شود از آن مسرور می شوند.

با اینحال رمان کمی هم جدی است: تام بی قید است و فیلدینگ در او عشق بزرگی را نسبت به سوفیا وسترن^۷، دختر مالک محلی دیگری، می یابد. سرخی ها، دستپاچگی، بیهوشی، تحقیر، اقرار، فیلدینگ با قلمی شیطنت بار اولین نشانه های محبتی دو جانبه را نشان می دهد. محبتی که برای جونز به بهای اخراج از خانه آلورتنی تمام می شود.

۲۹۰

در این دنیای دوبعدی، از هوگارت^۸ که شخصیتهايش بسیار ساده به وجود آمده و می میرند، تربیت احساسی، عاشقانه و اجتماعی جونز با همین سرعت نامعلوم شکل می گیرد. با این کنجکاوای مدام، جونز همیشه از مرگ، شرمندگی یا دست کم از حادثه یا موقعیت ناخوشایند زنانی که بر سر راهشان قرار می گیرد، نجات می یابد. خیلی دور نیستیم از شاهزاده هایی که شاهان قصه ها از کاخهایشان می رانند تا به تنهایی شایستگی شان را اکتساب کنند. تربیت یافته و درس گرفته از ماجراهایش - که شامل بی وفایی های متعدد به سوفیاست - می تواند از محبوبش تقاضا کرده و با او وصلت کند.

چند دهه بعد، ویلیام توری^۹ در دو رمانش، راه فیلدینگ را در پیش می گیرد: (Bary Lyndon) و (The History of Pendennis)، هر دو تربیت اجتماعی و احساسی مردان جوانی را که فطر تا ساده اند،

توصیف می کند. اما مسئله پیچیده است، دیگر کافی نیست همچون جونز بر خوردار از تربیت مطمئن عاشقانه و طبع پرشور و بخشنده برای تصاحب قلب یا موقعیتی اجتماعی بود. Pendennis بسیار رنج برده و جوانی و آرزوهایش را برای رسیدن به خوشبختی زناشویی از دست می دهد، و Redmond که خیلی احساساتی است در تهیدستی می میرد. خنده تمام می شود و بریتانیای کبیر وارد دوره سیاه روزی عاشقانه، ناراحتی روانی و محکومیت عناصر طبیعت می شود برای اینکه خیلی بعدتر (و یا شاید هرگز) از آن خارج نشود. ♦ ♦ ♦

* Malices amoureuses ,Tom Jones ,Henry Fielding

1. Shamela
2. Richardson
3. Samuel Johnson
4. Mr. Allworthy
5. Square
6. Thwackum
7. Sophia Western
8. Hogarth
9. William Thackeray

